

DIE GROOTE KERK,
Kaapstad.

The copyright of this thesis vests in the author. No quotation from it or information derived from it is to be published without full acknowledgement of the source. The thesis is to be used for private study or non-commercial research purposes only.

Published by the University of Cape Town (UCT) in terms of the non-exclusive license granted to UCT by the author.

'n Bibliografie
van
DIE GROOTE KERK,
Kaapstad.

Opgestel deur
M. H. C. du Preez.

Skool van Biblioteekkunde,
Universiteit van Kaapstad.

1958.

Voorwoord:

Die Groote Kerk te Adderleystraat Kaapstad, is die oudste kerk in Suid-Afrika en word soms die "Moederkerk" genoem. Dit het die oudste preekstoel (gebou 1795) en die Grootste orrel in Suid-Afrika. Die eerste gebou is ingewy op 6 Januarie 1704, daarna is dit vergroot gedurende 1778 - 1781, en die huidige gebou is ingewy op 31 Januarie 1841.

Doel:

Die Bibliografie sal van nut wees vir almal wat wil opleeswerk doen oor die Groote Kerk, Adderleystraat, Kaapstad. Dit is ook opgestel met die doel om persone wat navorsing doen in Kerkgeskiedenis behulpsaam te wees.

Omvang:

Al die informasie oor die Groote Kerk is nie ingesluit nie. Daar is gepoog om artikels te vind oor die vernaamste aspekte van die Groote Kerk. Al die bronne is deur die samesteller geondersoek. Die artikels is meesal nie baie lank nie, want die aard van die onderwerp maak dit onmoontlik om geskrewe boeke te vind wat uitsluitlik net daarvoor gaan. Die drie opeenvolgende organe van die Nederduits - Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika, "De Honigby", "De Christen" en "Die Kerkbode" is die belangrikste bronne vir gemeentelike aangeleenthede. Weinige artikels uit koerante, pamflette en ander tydskrifte is ingesluit. Slegs gepubliseerde artikels is ingesluit. Die bronnegids strek vanaf 1704, toe die eerste kerkgebou gebou is op dieselfde plek as wat die huidige staan, tot 1958.

Bronne geraadpleeg:

1. Die Africana kaart-katalogus van die S.A. Publieke Biblioteek.
2. Index to South African Periodicals.
3. Bibliografie in Boeke oor die onderwerp.
4. Jagger-biblioteek, Universiteit van Kaapstad.
5. Die N.G. Kerk se Argief in Koningin Victoriastraat, Kaapstad.

Rankskikking:

Die artikels is opgedeel onder hoofde wat sekere aspekte van die Groote Kerk aandui. Dit is genommer met Romeinse syfers en in hoofletters. Die volgende onderverdeling is (a) Boeke en pamflette en (b) Tydskrifte. Onder elkeen van laasgenoemde is die items eers streng alfabeties, dan chronologies gerankskik.

Waar 'n tydskrif soos bv. "De Kerkbode" 'n reeks agtereenvolgende nommers het, word die hele titel nie herhaal nie, maar slegs die nommer van die Deel, uitgawenommer, datum, bladsy, ens. genoem. Indien die titel verander, word die nuwe titel aangegee. Die volgende, bv.: X (2), 2 Sept. 1958. bl. 3, lees so: Deel X, No. 2, 2 September 1958, bladsy 3. Die mees treffende deel van die titel is in hoofletters indien die skrywer se naam nie verskyn nie.

In die geval van boeke of tydskrifte waar die skrywer aangedui is, word die item onder eers die van, dan die voorletters van die skrywer (in hoofletters) aangedui. Ander bibliografiese gegewens word gegee indien dit gevind kon word, bv.: Plek van publikasie, naam van publiseerder en datum van publikasie. Ook die naam van die hoofstuk, indien net een, word aangegee. Die bron word tussen hakies aangedui bv. (N.G.K.A.)

Dankbetuiging:

Die samesteller wil graag die volgende persone bedank: Mnr. D.H. Varley, hoofbibliotekaris van die Suid-Afrikaanse biblioteek, vir advies; Dr. J.A.S. Oberholster, argivaris van die N.G. Kerk-Argief, vir beskikbaarstelling van bronne; die tikster Mej. M.D. Munyard.

Voorwoord:

Die Groote Kerk te Adderleystraat Kaapstad, is die oudste kerk in Suid-Afrika en word soms die "Moederkerk" genoem. Dit het die oudste preekstoel (gebou 1795) en die Grootste orrel in Suid-Afrika. Die eerste gebou is ingewy op 6 Januarie 1704, daarna is dit vergroot gedurende 1778 - 1781, en die huidige gebou is ingewy op 31 Januarie 1841.

Doel:

Die Bibliografie sal van nut wees vir almal wat wil opleeswerk doen oor die Groote Kerk, Adderleystraat, Kaapstad. Dit is ook opgestel met die doel om persone wat navorsing doen in Kerkgeskiedenis behulpzaam te wees.

Omvang:

Al die informasie oor die Groote Kerk is nie ingesluit nie. Daar is gepoog om artikels te vind oor die vernaamste aspekte van die Groote Kerk. Al die bronne is deur die samesteller geondersoek. Die artikels is meesal nie baie lank nie, want die aard van die onderwerp maak dit onmoontlik om geskrewe boeke te vind wat uitsluitlik net daarvoor gaan. Die drie opeenvolgende organe van die Nederduits - Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika, "De Honigby", "De Christen" en "Die Kerkbode" is die belangrikste bronne vir gemeentelike aangeleenthede. Weinige artikels uit koerante, pamflette en ander tydskrifte is ingesluit. Slegs gepubliseerde artikels is ingesluit. Die bronnegids strek vanaf 1704, toe die eerste kerkgebou gebou is op dieselfde plek as wat die huidige staan, tot 1958.

Bronne geraadpleeg:

1. Die Africana kaart-katalogus van die S.A. Publieke Biblioteek.
2. Index to South African Periodicals.
3. Bibliografie in Boeke oor die onderwerp.
4. Jagger-biblioteek, Universiteit van Kaapstad.
5. Die N.G. Kerk se Argief in Koningin Victoriastraat, Kaapstad.

Ranksikking:

Die artikels is opgedeel onder hoofde wat sekere aspekte van die Groote Kerk aandui. Dit is genommer met Romeinse syfers en in hoofletters. Die volgende onderverdeling is (a) Boeke en pamflette en (b) Tydskrifte. Onder elkeen van laasgenoemde is die items eers streng alfabeties, dan chronologies geranksik.

Waar 'n tydskrif soos bv. "De Kerkbode" 'n reeks agtereenvolgende nommers het, word die hele titel nie herhaal nie, maar slegs die nommer van die Deel, uitgawenommer, datum, bladsy, ens. genoem. Indien die titel verander, word die nuwe titel aangegee. Die volgende, bv.: X (2), 2 Sept. 1958. bl. 3, lees so: Deel X, No. 2, 2 September 1958, bladsy 3. Die mees treffende deel van die titel is in hoofletters indien die skrywer se naam nie verskyn nie.

In die geval van boeke of tydskrifte waar die skrywer aangedui is, word die item onder eers die van, dan die voorletters van die skrywer (in hoofletters) aangedui. Ander bibliografiese gegewens word gegee indien dit gevind kon word, bv.: Plek van publikasie, naam van publiseerder en datum van publikasie. Ook die naam van die hoofstuk, indien net een, word aangegee. Die bron word tussen hakies aangedui bv. (N.G.K.A.)

Dankbetuiging:

Die samesteller wil graag die volgende persone bedank: Mnr. D.H. Varley, hoofbibliotekaris van die Suid-Afrikaanse biblioteek, vir advies; Dr. J.A.S. Oberholster, argivaris van die N.G. Kerk-Argief, vir beskikbaarstelling van bronne; die tikster Mej. M.D. Munyard.

N.B. Onderaan elke item word kortliks genoem waaroor die artikel gaan.

Lys van Afkortinge.

Afd.	: Afdeling.
Apr.	: April.
Aug.	: Augustus.
bl.	: Bladsy.
ble.	: Bladsye.
Des.	: Desember.
dii.	: Dominees.
ds.	: Dominee.
Feb.	: Februarie.
H.	: Hervormde.
Holl.-Afr.	: Hollands-Afrikaanse.
Hoofst.	: Hoofstuk.
Jan.	: Januarie.
J.B.	: Jagger-Biblioteek.
Jul.	: Julie.
Jun.	: Junie.
Ma.	: Maart.
N.G.	: Nederduits-Gereformeerde.
N.G.K.	: Nederduits-Gereformeerde Kerk.
N.G.K.A.	: Nederduits-Gereformeerde Kerk-Argief.
Nov.	: November.
Okt.	: Oktober.
O.V.S.	: Oranje Vrystaat.
S.A.P.B.	: Suid-Afrikaanse Publieke Biblioteek.
Sept.	: September.
Uitg.	: Uitgewers.

-----

1 GESKIEDENISa. Boeke en pamflette:

(1)

DREYER, A. Historisch album van de Nederduitse Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika. Kaapstad, Cape Times, 1907.
(N.G.K.A.)

Hoofst.: 1. De gemeente Kaapstad. bl. 1 - 34.

Geskiedenis in die algemeen met fotos van die eerste geboue en name van die eerste predikante.

EEUWFEEST - ALBUM 1824 - 1924. Publikasie Kommissie van die Bybelgenootskap, 1924. (2)
(N.G.K.A.)

Hoofst.: De eersten gemeenten. bl. 33 - 35.

Begin van die N.G. Kerk in Suid-Afrika. Beskrywing van die eerste gebou. Naamlys van predikante.

HANEKOM, T.N. Ons Nederduitse Gereformeerde Kerk gedenkboek by ons Derde Eeufees, 1952. Kaapstad, N.G.K. Uitg., 1952. (3)
(N.G.K.A.)

Hoofst.: Ons Kerk in Kaapland. bl. 24 - 94.

Oorsig van die voorgeskiedenis van die Grootte Kerk gemeente wat die eerste N.G. Kerk gemeente in Suid-Afrika was.

KOTZE', Dr. J.J. Beknopte geskiedenis van de Nederduitse Hervormde Kerk aan de Kaap de Goede Hoop sedert de stichting der Volksplanting in 1652 tot 1804 volgens nagelaten manuscript van Mnr. J. de Wet... bl. 36 - 42 Kaapstad, Juta, 1888. (4)
(N.G.K.A.)

Beskrywing van hoe die eerste Kerk gebou is in Adderleystraat, Kaapstad.

MAEDER, G.A. en ZINN, C. Ons Kerk-album van Hollandse Kerken en leeraren. 1917. (5)
(N.G.K.A.)

Hoofst.: Kaapstad. bl. 1 - 15.

Kort oorsig van die geskiedenis met fotos en melding van die eerste predikante.

(6)

OLIVIER, P.L. en GELDENHUYS, N. Ons gemeentelike Feesalbum: 'n oorsig van die ontstaan en groei van gemeentes van die Gefedereerde Nederduits Gereformeerde Kerke met geleentheid van die van Riebeeck-Fees, 1952. Kaapstad, N.G. Kerk-Uitgewers van S.A., 1952. (N.G.K.A.)

Hoofst.: Kaapstad (1652) bl. 28 - 29.

Kort oorsig van die geskiedenis van die eerste gemeente te Kaapstad.

(7)

SNYMAN, Dr. D.R. Nuwe katkisasieboek. Stellenbosch. Pro Ecclesia-Drukkery, 1944. (Privaat)

Hoofst.: 2 (Deel 3). Die Kerk in Suid-Afrika. bl. 207 - 208.

'n Kort verslag van die voorgeskiedenis van die ontstaan van die Grootte Kerk gemeente. Wanneer dit gestig is en die huidige gebou voltooi is.

b. Tydskrifte.

(8)

DE HONIGBY: maandschrift voor godsdienstminnende lezers, Kaapstad, Pike en Philip. V, Des. 1843, (12) bl. 380. (N.G.K.A.)

Sir George Napier se kerkordinansie gestuur aan die Kerkraad.

(9)

DIE KERKBODE: die verenigde kerkblad van die N.G. Kerke in Suid-Afrika. 1X111, Jan. 1949, (4) bl. 166. (N.G.K.A.)

Oudste gemeente in Suid-Afrika. Melding van die vergrote kerkraad en talle huwelike wat jaarliks in die Grootte Kerk plaasvind.

11 GEBOU.

a. Boeke en pamflette: (10)

ALBERTYN, Dr. C.F. Die Afrikaanse Kinderensiklopedie. Kaapstad Nas. boekh., 1955. Vl. bl. 2291 - 2292. (J.B.)

Fotos van die Kerk en van ds. Conradie, huidige predikant.

ALLEMAND, KLOEKER en HOP. Nieuwste en beknopte beschrywing van de
Kaap de Goede-Hope. Amsterdam, Schreiner, 1778.
(S.A.P.B.)

Hoofst.: IV. Het Kaapsche distrik . 1. bl. 53 - 58.

'n Beskrywing van hoe die eerste gebou opgerig is en
later gelyk het.

ALMANAK vir die N.G. Kerke in Suid-Afrika. 1927. Kaapstad,
Kerkekantoor, 1926. (N.G.K.A.)

Hoofst.: Die binneste van die eerste Kerkgebou in
Kaapstad. bl. 53 - 55.

Prente van die gebou.

MCCARTER, J. Geskiedenis der Nederduitsche Gereformeerde Kerk in
Zuid-Afrika. Amsterdam, Hōveker, (voor 1900 - geen
datum) (S.A.P.B.)

Inwyding van die nuwe gebou (1841) en ds. J. Berrange.

NIEUWE ALGEMENE BESCHRYVING VAN DE KAAP DE GOEDE HOOP. (Anoniem).
Amsterdam, Conradi, 1757. 1 bl. 52 - 53.
(S.A.P.B.)

'n Beskrywing hoe die eerste gebou van binne en buite
uitgesien het.

OBERHOLSTER, J.A.S. Die Grootte Kerk 100 jaar oud. 1841 - 1941,
Kaapstad. 1941, 86 ble. (N.G.K.A.)

Eerste Kerkgebou, preekstoel, orrel, hoe die kerk
teenswoordig daar uitsien, besienens-waardighede en
'n naamlys van predikante 1665 - 1941.

DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Suid-Afrika. Kaapstad, van de Sandt
de Villiers. (N.G.K.A.)
1 (11), 2 Jun. 1849. bl. 191.

Aanwonding dat die Grootte Kerk voortaan met gas
belig sal word.

1 (16), 11 Aug. 1849. bl. 304.

Geskenke word gegee vir die nuwe gebou van die Grootte
Kerk.

(18)

IV (18), 17 Apr. 1852. bl. 128.

Geld word geskenk aan die Kerk.

(19)

V (18), 3 Sept. 1853. bl. 294.

Geld word ingesamel vir 'n ystertraliewerk om die Kerkgebou.

(20)

XII (44), 7 Nov. 1895. bl. 713.

Die Groote Kerk word uitgeskilder teen £700.

(21)

XII (51) 25 Des. 1895. bl. 820 - 822.

Versoekskrifte en stryd om die Konsistorie vergroot te kry. Briewe aan die Goeweneur, Graaf Caledon. Aanhelings uit briewe van 1865.

(22)

XV (1), 6 Jan. 1898. bl. 7.

Groote Kerk kry £19,000. Wil bou, maar bots met die Stadsraad. Arbiters beslis.

(23)

XVIII (38), 26 Sept. 1901. bl. 541.

Inwyding van die Van Heerden-saal. Dit word ook gemeld wat die saal gekos het.

(24)

X (6), 6 Feb. 1919. bl. 139.

'n Beskrywing van die gebou.

(25)

DE HONIGBY:

maandschrift voor godsdienisminnende lezers. Kaapstad,
Pike en Philip. (N.G.K.A.)
III, Feb. 1841, (2) bl. 62 - 64.

Inwyding van die nuwe Kerkgebou wat opgerig is op dieselfde plek as die vorige gebou.

(26)
 DENTZ, FRED. OUDSCHANS. Een verzameling wapenborden uit de tyd van de Oost-Indische Compagnie aan de Kaap de Goede Hoop. (In die Hertzog-annale van die Suid-Afrikaanse Akademie vir wetenskap en kuns. 11. (8), Des. 1955, bl. 95 - 100. (S.A.P.B.)

Wapenborde in die Groote Kerk.

(27)
 HOFMEYR, E.v.Z. Die Kerk van ons Kerke. (Huisgenoot. 33. (1384), 1 Okt. 1948. bl. 40 - 43.) (S.A.P.B.)

Meesal fotos van die gebou en die preekstoel.

(28)
 POTGIETER, F.J.M. Die ontwikkeling van die N.G. Kerk in S.A. (Die Kaapse Kerk). (In die Jaarboek van die Gefedereerde N.G. Kerke 100, 1949. bl. 157 - 174). (N.G.K.A.)

Fotos van die Groote Kerk gebou soos dit vandag lyk asook die eerste gebou.

(29)
 STADSRAAD GEE DIE GROOTE KERK BAIE HOOFBREKENS. (In die Burger. 30 Mei, 1958.)

Die van Heerden-saal is in die pad vir die verwyding van 'n straat. Die Groote Kerk self is ook in die pad in Adderleystraat. Verklaring hoe die van Heerden-saal aan sy Naam gekom het.

Sien ook: 34, 42.

111 ORREL en PREEKSTOEL

a. Boeke en pamflette:

(30)
 BROSJURE ter herinnering aan die inwyding van die nuwe pyporrel, N.G. gemeente, Kaapstad. Groote Kerk, Kaapstad. Kaapstad, Müller. 16 ble. (S.A.P.B.)

Pamflet met illustrasies en 'n beskrywing hoe dit werk.

FAURE, Dr. ABRAHAM. ⁽³¹⁾ Redevoering Tweede Eeuwfeest der Christelike Kerk in Zuid-Afrika gehouden in de Grootte Kerk, in de Kaapstad, 6 April 1852. bl. 89 - 90. (N.G.K.A.)

Melding van die orrel en van Dessin se kolleksie wat aan die Grootte Kerk gegee is.

McINTYRE, D.G. ⁽³²⁾ Early organs and organists at the Cape. Cape Town, Guild of Organists, 1984. (N.G.K.A.)

'n Ongenommerde pamflet wat oral na die Grootte Kerk verwys.

N. G. Gemeente Kaapstad, Grootte Kerk. ⁽³³⁾ Ingebruikneming van die nuwe orrel op Sondag 1 Desember 1957 om 7n.m. (S.A.P.B.)

Pamflet oor die orde van die diens.

PEARSE, G.E. ⁽³⁴⁾ The Cape of Good Hope 1652 - 1833 an account of its buildings and the life of its people. Pretoria, Van Schaik, 1956. bl. 57, 75, 98 en 134. (S.A.P.B.)

Hoe die hoeksteen gelê is, bl. 57, die Kerkhof om die Kerk, bl. 75, die Preekstoel bl. 98, orrel bl. 134.

b. Tydskrifte:

DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika. ⁽³⁵⁾ 11, 9 Mei 1857. ⁽¹⁰⁾ bl. 160. (N.G.K.A.)

Die orrel word gerepareer teen 'n Koste van £120.

DE KERKBODE: ⁽³⁶⁾ Het weekblad der Nederduitsche Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika. (N.G.K.A.)

XV. (16) 21 Apr. 1898. bl. 244.

Orrelinwyding.

(37)

XVIII, (24), 20 Jun. 1901, bl. 355 - 356.

Geld word ingesamel vir die dowes tydens 'n groot orreluitvoering in die Groot Kerk.

(38)

XIX. (19), 15 Mei 1902, bl. 371.

'n Orreluitvoering word gehou om geld in te samel vir die vrye apotheek.

DE KERKBODE: Het verenigd kerkblad der N.G. Kerken in Zuid-Afrika. (39)
(waarmee verenigd is de Fakkel van O.V.S., De Ver-
eeniging van N.G. of H. Kerken in Transvaal. 1, 14
Jul. 1910, (2). bl. 28 - 29. (N.G.K.A.)

Die preekstoel word ten volle beskryf. Die beeldhouer en skrynerker. 'n Foto van die preekstoel.

DE KERKBODE: Verenigd blad der N.G. Kerken van Zuid-Afrika. (40)
10 Sept. 1930, (11) bl. 535. (N.G.K.A.)

'n Kerkkoor onder leiding van die orrelis. Groot opkoms daarheen.

DIE KERKBODE: die verenigde Kerkblad van die N.G. Kerke van Suid-Afrika. (41)
LXXVII, 30 Mei. 1956, (22) bl. 996. (N.G.K.A.)

Die grense van die gemeente is beslis vasgestel weens verwarring. Besluit om die orrel wat 25 jaar in diens was te vervang deur 'n nuwe.

DIE GROOTE KERK IS DIE MOEDERKERK. (In: Die Suid-Afrikaanse (42)
panorama. Jun. 1958, 111 (6) bl. 18 - 19. (S.A.P.B.)

Stene in die Groot Kerk is die oudste in Suid-Afrika. Mooi beskrywing en fotos van die orrels en die preekstoel.

THE PULPIT IN THE GROOTE KERK, Capt Town. (In: Afrikaans aantekeninge (43)
en nuus. VII, (4), Sept. 1950. bl. 115 - 116. (S.A.P.B.)

'n Beskrywing van die preekstoel. Sonder illustrasies.

Sien ook: 15, 27.

IV DIE KERKRAAD EN SY BESLUITE.

a. Boeke en pamflette:

(44)
CORRESPONDENTIE Tusschen den eerwaarden kerkenraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente in de Kaapstad en een aantal leden derzelve in 1835 - 1836, Kaapstad, Moll. 126 bl. (S.A.P.B.)

Die titel dui die inhoud aan.

(45)
SPOELSTRA, C. Bouwstoffen voor de Geskiedenis de Nederduitsch - Gereformeerde Kerken in Zuid-Afrika ... , Brieven van die Kaapsche Kerken aan de Classis Amsterdam 1655 - 1804. Kaapstad, Hollands - Afr. Uitgevers Maatschappij, 1906. (N.G.K.A.)

(163), De Kaapsche Kerkenraad aan de Classis Amsterdam (7 Feb. 1791.) bl. 570 - 574.

Verslag oor die vordering van die Kerk.

(46)
SPOELSTRA, C. Bouwstoffen voor de geschiedenis des Nederduitsch Gereformeerde Kerken in Zuid-Afrika... Kaapstad, Holl.-Afr. Uitg. Maatschappij. (N.G.K.A.)

(2) Afd. III - Extracten uit de Resolutieboeken der zeven oudste gemeente en brieven tussehen die Kerken gewisseld. bl. 256 - 541.

Bogenoemde dui die inhoud aan.

b. Tydskrifte:

(47)
DE CHRISTEN: weekblad voor Kerk en maatschappij. (N.G.K.A.)
1, (29), 16 Jul. 1880. bl. 271.

Groote Kerk se Kerkraad doen aansoek by die goewerneur vir 'n opvolger van ds. Stegmann en stel Dr. Kotze' voor.

(48)
11, (13), 1 Apr. 1881. bl. 155.

'n Vooraanstaande ouderling van die Groote Kerk word sekretaris van die Algemeene Boedel en Weeskamer, President van die "Weldadig Genootschap der Kerk".

DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika.

(49)
(N.G.K.A.)

1, (9), 5 Mei 1849. bl. 143.

Die besluit van die Kerkraad oor immigrante.

(50)

11, (30), 23 Feb. 1850. bl. 74.

Die Kerkraad besluit om op 8 Maart 'n dankdag te hou omdat die besluit om bandiete na die Kaap te stuur herroep is.

(51)

11, (42), 10 Aug. 1850. bl. 266.

Die Kerkraad stel Mnr. Genis aan as "Diakonie Schoolonderwyser."

(52)

11, (47), 19 Okt. 1850. bl. 346.

Aankondiging van die Kerkraad oor die Sondagskool.

(53)

VI, (24), 25 Nov. 1854. bl. 396.

'n Verslag oor die besluit van die Kerkraad om 'n man in die konsistorie te laat bly om bydraes te ontvang waarmee die Kerk se skuld gedelg kan word.

(54)

XIV, (5), 8 Ma. 1862. bl. 78.

Die Kerkraad simpatiseer met Koningin Victoria oor die afsterwe van haar Gemaal.

(55)

XXXI, (5), 1 Ma. 1879. bl. 69 - 73.

Brief aan die gemeente deur dr. Robertson. Nagmaal word deur hom gelei. Kerkraad besluit op 'n vierde leraar vir die gemeente.

(56)

DE HONIGBY: maandschrift voor godsdienstminnende lezers.

Kaapstad, Pike en Philip.

(N.G.K.A.)

11, (30), Okt. 1839. bl. 30.

Kerkraad tot 17 lede vergroot.

Sien ook: 8, 9, 21, 81, 117 en 118.

(57)

IV, (11) Nov. 1842. bl. 351 - 352.

'n Verslag oor 'n algemene Kerkraadsvergadering gehou in die Groote Kerk.

(58)

1, (7), Jul. 1845. bl. 233 - 234.

Die Groote Kerk gemeente besluit om ook 'n diens op Sondag in Langstraat te hou.

(59)

DE KERKBODE: Het weekblad der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika. (N.G.K.A.)

1, (10), 1 Ma. 1884. bl. 116.

Die Kerkraad besluit om jaarliks £100 vir die "Modelschool" in Kaapstad te gee.

(60)

XXV, (46), 12 Nov. 1908. bl. 588.

'n Kommissie is aangestel om jongmense wat by Kaapstad aandoen te besoek.

(61)

DIE KERKBODE: die verenigde Kerkblad van die N.G. Kerke in Suid-Afrika. (N.G.K.A.)

XL, (17), 27 Okt. 1937. bl. 771.

Twee ouderlinge en 'n gemeentelid binne 14 dae oorlede. Die gemeente is diep geskok.

(62)

XLV, (5), 31 Jan. 1945. bl. 96 - 97.

Die Kerkraad besluit om jongmense meer intensief te bearbei. Kry Prop. J.G.J. van Vuuren na die dood van P.J. Steyn, afdeling-bestuurder van die Spoorweë wat eers die werk gedoen het.

V STATISTIEKE, GEDOOP, GETROUD EN BEGRAWE.

a. Boeke en pamflette:

(63)

VILLIERS, CHRISTOFFEL COETZEE de, Geschlacht-Register der oude Kaapsche familien. Kaapstad, Van de Sandt de Villiers, 1894. (N.G.K.A.)

Die eerste paar wat in die "nuwe" Kerkgebou getroud is, 1704. (Dit was die gebou voor die huidige, maar op dieselfde plek.).

b. Tydskrifte:

- DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika. (64)
(N.G.K.A.)
- 1, (2), 27 Jan. 1849. bl. 32.
Wie gedoop, getroud en oorlede is in die Grootte
Kerk gemeente.
- 1, (3), 10 Feb. 1849. bl. 48. (65)
Gedooptes en oorledenes vir die maand.
- 1, (5), 10 Ma. 1849. bl. 80. (66)
Wie gedoop, oorlede en getroud is gedurende die
afgelope maand.
- 1, (6), 24 Ma. 1849. bl. 96. (67)
Name van gedooptes, gehudes en gestorwenes.
- 1, (13), 30 Jun. 1849. bl. 224. (68)
Gedoop, getroud, gebore.
- IV, (6), 20 Ma. 1852. (69)
Statistieke van die kerk.
- Byvoegsel tot: (70)
XXVI, (37), 16 Sep. 1909. (nie genommer)
Statistieke van die finansies van die kerk.
- DE HONIGBY: maandschrift voor godsdienstminnende lezers. (71)
1, (10), Okt. 1845. bl. 326 - 327. (N.G.K.A.)
Die Ring se verslag oor hoeveel in die Grootte Kerk
gedoop is.
- Sien ook : 9, 90, 93, 119 en 120.

(72)

DE KERKBODE: verenigd blad der N.G. Kerken van Zuid-Afrika.
V, (27), 2 Jul. 1914. bl. 608 - 609. (N.G.K.A.)

Doop van die kind van ds. G.B. Gerdener tydens 'n voorbereidingsdiens. Seldsame gebeurtenis.

(73)

DIE KERKBODE: die verenigde kerkblad van die N.G. Kerke in Suid-Afrika. XXIX, (20), 18 Mei 1932. bl. 931.
(N.G.K.A.)

Die oudste lidmaat oorlede. Haar stamvader was die eerste persoon wat in die Grootte Kerk getroud was.

VI DIE TAALKWESSIE

a. Boeke en pamflette:

(74)

BIRD, W.W. State of the Cape of Good Hope in 1822 -. London,
Murray, 1823. bl. 61 - 63. (S.A.P.B.)

Hoe dit gekom het dat daar in Engels gepreek is in die Grootte Kerk. Meld hoeveel predikante betaal is.

(75)

HEWITT, JAMES ALEXANDER. Sketches of English church history in South Africa, 1797 - 1848. Cape Town, Juta.
bl. 11. (S.A.P.B.)

Engelse dienste gehou in die Grootte Kerk.

b. Tydskrifte:

(76)

DE CHRISTEN: weekblad voor kerk en maatschappij. (N.G.K.A.)
1, (14), 2 Apr. 1880. bl. 127.

Twis oor Engels in die Grootte Kerk.

(77)

1, (15), 9 Apr. 1880. bl. 135 - 136.

Geskil oor Engelse dienste in die Grootte Kerk. Gemeentelike vergadering in die kerk. J.C. Hofmeijr, redakteur van "De Zuid-Afrikaan" is voorsitter. Gemeente stem teen verdere Engelse dienste in die Grootte Kerk.

1, (16), 16 Apr. 1880. bl. 148.

(78)

Petisie teen Engelse dienste in die Groote Kerk
word onderteken deur 322 persone.

1, (21). 21 Mei 1880. bl. 195.

(79)

Ds. Stegmann, wat altyd die Engelse dienste gehou
het, verlaat die gemeente.

1, (24), 11 Jun. 1880. bl. 223 - 224.

(80)

Ds. Stegmann se bitsige brief i.v.m. Engels in die
kerk die kollegiale stelsel wat hy afkeur.

DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Suid-Afrika.

(81)

XVII, (1), 7 Jan. 1865. bl. 26.

(N.G.K.A.)

50 lede van die gemeente rig 'n versoekskrif aan die
Kerkraad dat daar op Sondag ook dienste in Engels ge-
hou word in die Groote Kerk. Dr. A. Murray word
aanbeveel.

XXIV, (8), 20 Apr. 1872. bl. 124.

(82)

Dr. William Robertson hou sy intreepreek in Engels
nadat hy met 'n groot onthaal ontvang is.

XXIV, (21), 19 Okt. 1872. bl. 342.

(83)

Engelse dienste word gereeld gehou en Engelse lidmate
aangeneem.

XXX, (24), 23 Nov. 1878. bl. 400.

(84)

Twee teologiese kandidate preek. Een in Hollands en
een in Engels.

DE KERKBODE: Het weekblad der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van
Zuid-Afrika. (85)
VII, (7), 14 Feb. 1890. bl. 50. (N.G.K.A.)

Engels weereens bespreek.

(86)

VII, (8), 21 Feb. 1890. bl. 59.

Engels in die Kerk.

(87)

XVI, (5), 2 Feb. 1899. bl. 67.

Voortaan twee Hollandse dienste.

(88)

DE KERKBODE: Verenigd blad der N.G. Kerken van Zuid-Afrika. 111.
(49), Des. 1912. bl. 999 - 1,000. (N.G.K.A.)

Vergadering. J.C. Hofmeijr gee £20,000 vir die kerk op voorwaarde dat twee Hollandse dienste gehou word. Engelse aanddienste nog nie afgeskaf nie.

VII. MERKWAARDIGE PREKE EN DIENSTE.

a. Boeke en pamflette:

(89)

PROGRAM van die staatsplegtigheid ter nagedagtenis van Dr. Sy Edele A.J. Stals in lewe Minister van Gesondheid en van Volkswelsyn te Kaapstad, op Donderdag, 8 Feb. 1951. (N.G.K.A.)
Pamflet.

(90)

ROUDIENS ter nagedagtenis van Sy Edele Johannes Gerhardus Strijdom in lewe Eerste Minister in die Groote Kerk, Kaapstad .... 27 Aug. 1958. (N.G.K.A.)

Pamflet oor die volgorde van die verrigtinge met die name van die predikers en die woorde van die kerkliedere gesing.

b. Tydskrifte:

(91)

DE CHRISTEN: weekblad voor Kerk en maatschappij. 1 (27), 2 Jul. 1880. bl. 252. (N.G.K.A.)

Viering van die 100 jarige bestaan van die Sondagskool.

DE HONIGBY: Maandschrift voor godsdienstminnende lezers. Kaapstad, (92)
Collard. (N.G.K.A.)
V (1), Jan. 1843. bl. 30.

Groot biduur met die oudste leraar as voorganger.

1 (6), Jun. 1845. bl. 190 - 196. (93)

Lykrede vir die begrafnis van Sir J.A. Truter in die Groot Kerk.

DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika. (94)
11 (32), 23 Ma. 1850. bl. 106. (N.G.K.A.)

Verslag oor die dankdag wat op 8 Maart gehou is oor die terugtrekking van die besluit om bandiete na die Kaap te stuur.

X (8), 24 Apr. 1858. bl. 133 - 142. (95)

Groot biduur gehou in die Groot Kerk op die aand van 12 April.

DE KERKBODE: Het weekblad der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van (96)
Zuid-Afrika. (N.G.K.A.)
XX (12), 12 Ma. 1903. bl. 135 - 136.

Treffende preek van ds. Steijtler. Die gemeente spreek die wens uit dat hy nog lank sal aanbly as leraar in die Groot Kerk.

DIE KERKBODE: Die verenigde kerkblad van die N.G. Kerke in Suid- (97)
Afrika. (N.G.K.A.)
XXVII (7), 18 Feb. 1931. bl. 298.

Spesiale parlementêre diens. Bygewoon deur die Goew-Generaal en sy gemalin, Premier en ministers, volksraadlede en senatore, speaker ens.

KAAPLAND HULDIG MNR. STRIJDOM. (In : Die Burger, 28 Aug. 1958. (98)
ble. 1, 5, 6, 7, 8.)

Verskillende berigte, fotos en 'n hele verslag van die diens in die Groot Kerk.

VIII PREDIKANTE.a. Biografië.a. Boeke en pamflette:

(99)

ENGELBRECT, Dr. S.P. Die kaapse predikante van die sewentiende en agtiende eeu. Kaapstad, H.A.U.M., 1952. ble. 82-91.
(S.A.P.B.)

Lewensbeskrywings van vroeë predikante in die Grootte Kerk gemeente.

(100)

GERDENER, G.B.A. Bouwers van weleer: Lewenssketse van enkele groot figure uit die geskiedenis van die N.G. Kerk in Suid-Afrika. Kaapstad, N.G. Uitgewers, 1951. bl. 38 - 55.
(S.A.P.B.)

Dr. Abraham Faure, dr. W. Robertson en ander met fotos daarby. Al die mees uitstaande figure in die Grootte Kerk is ingesluit.

b. Tydskrifte.

(101)

DE KERKBODE: Verenigd blad der N.G. Kerken van Zuid-Afrika.
(N.G.K.A.)
XVlll (18) 3Nov. 1926. bl. 634.

Fotos en 'n beriggie oor ds. Spijker, een van die mees uitstaande figure wat ooit aan die Grootte Kerk verbonde was.

(102)

XXlll (10), 6 Ma. 1929. bl. 364.

Ds. J.C. Berrangé, een van die vroegste predikante, beskryf.

(103)

XXlll (23), 5 Jun. 1929. bl. 396.

Ds. J.D. Conradie, predikant in die Grootte Kerk vanaf 1936. - .

(104)

DIE KERKBODE: die verenigde kerkblad van die N.G. Kerke in Suid-Afrika.
(N.G.K.A.)
XXXVI (22), 27 Nov. 1935. ble. 1071 - 1073.

Hele lewensgeskiedenis van dr. Abraham Faure, predikant in die Grootte Kerk (1822 - 1867). Fotos.

(105)

LXIV (1), 6 Jul. 1949. ble. 18 - 21.

Dr. Andrew Murray, predikant in die Grootte Kerk, 1864 - 1871.

b. Tydskrifte:

- DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika. (106)
VI (8), 15 Apr. 1854. bl. 128. (N.G.K.A.)
- Verslag oor die dienste van Eerw. S. Hofmeijr, teologiese kandidaat van Utrecht, Holland, gehou in die Groote Kerk onder voorsitterskap van dr. A. Faure.
- VI (10), 13 Mei 1854. ble. 159 - 160. (107)
- Servaas Hofmeijr, teologiese kandidaat aan boord van die skip "Nimrod", preek in die Groote Kerk.
- DE HONIGBIJ: maandschrift voor godsdienstminnende lezers. 11. (9)
Sept. 1846. bl. 321. (N.G.K.A.)
- 'n Nieuwe leraar arriveer met die "Woltemade", Verslag van die Ring.
- DE KERKBODE: Het weekblad der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika. 111 (39), 25 Sept. 1886. bl. 318. (109)
(N.G.K.A.)
- Die Heer Varley, beroemde Londonse Evangelis, begin sy werksaamhede in die Groote Kerk op 5 Sept.
- DE KERKBODE: Verenigde blad der N.G. Kerken van Zuid-Afrika. 1X (110)
(10), 7 Ma. 1918. ble. 224 - 225. (N.G.K.A.)
- Ds. Roome stel 'n Hollandse proponent in die Groote Kerk voor.

c. Bevestigings.

b. Tydskrifte:

- DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika. XXVI (8), 18 Apr. 1874. (111)
bl. 123 - 128. (N.G.K.A.)
- 'n Volledige verslag oor die bevestiging van ds. van de Wall.
- DE HONIGBY: maandschrift voor godsdienstminnende lezers. VI (112)
Des. 1844. bl. 377 - 379. (N.G.K.A.)
- Dr. Adams word georden in die Groote Kerk. Al die predikante neem deel en elkeen hou 'n toespraak.

(113)
 DE KERKBODE: Het weekblad der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van
 Zuid-Afrika. XLV (39) 30 Sept. 1897. bl. 613 - 614.
 (N.G.K.A.)

Bevestiging van ds. L. Hugo in die Groote Kerk deur
 dr. J.J. Kotzé. Hele preek weergee.

(114)
 XXV (15), 9 Apr. 1908. bl. 172.

Bevestiging van ds. J.S. Hauman. Verslag van die
 Sereemonie.

d. Algemeen.

b. Tydskrifte:

(115)
 DE GEREFORMEERDE KERKBODE in Zuid-Afrika. 111 (10), 17 Mei 1851.
 ble. 158 - 159. (N.G.K.A.)

Ds. J.H. Neethling preek in die Groote Kerk, bl. 159.
 Dood van ds. Beck, lank leraar in die Groote Kerk.

(116)
 XV (25), 12 Des. 1863. bl. 407 - 408.

Die Kerk neem afskeid van ds. Spijker, predikant in
 die Groote Kerk vir 30 jaar (1834 - 1864).

(117)
 XVI (13), 25 Jun. 1864. bl. 206 - 207.

Die Kerkraad doen aansoek by die regering om ds.
 Spijker sy volle salaris te gee na sy aftrede. Die
 Regering weier.

(118)
 XVI (14), 9 Jul. 1864. bl. 223.

Die eerste vrye verkiesing van 'n leraar deur die
 Kerkraad van die Groote Kerk in die 200 jaar van die
 bestaan van Kaapstad se gemeente. Dr. A. Murray volg
 ds. Spijker op.

(119)
 XVII (11), 27 Mei 1865. bl. 169 - 172.

Ds. Spijker word vanuit die Groote Kerk begrawe.

(120)

XXVII (7), 3 Apr. 1875. bl. 100 - 104.

Begrafnis van dr. Abraham Faure in lewe predikant van die Groote Kerk, prediker en stigter van "Tot Nut van't Algemeen". Baie Kerke se predikante woon dit by bv. Lutherse Kerk, Weslyaanse Kerk, ens.

(121)

XXIX (7), 31 Ma. 1877. bl. 108.

Vergadering vir 'n sustensie-fonds vir leraars.

(122)

XXXI (10) 10 Mei 1879. bl. 152 - 157.

Afskeidsbrief en verslag oor dr. Robertson, Moderator van die sinode en predikant van die Groote Kerk.

(123)

DE HONIGBY: maandschrift voor godsdienstminnende lezers. 1V (4), Apr. 1842. bl. 155 - 158. (N.G.K.A.)

Verslag van die dood van ds. J.H. von Manger en sy begrafnis.

(124)

DE KERKBODE: Het weekblad der Nederduitsch Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika. 1 (18), 2 Mei 1884. bl. 212. (N.G.K.A.)

'n Deputasie oorhandig aan ds. Luckoff 'n adres geonderteken deur 400 mense om hulle dankbaarheid te kenne te gee dat hy besluit het om aan te bly in die Groote Kerk gemeente.

(125)

XII (16), 18 Apr. 1895. bl. 241 - 242.

Ds. Strassheim word afgevaardig na Mashonaland. 'n Groot plegtigheid vind plaas in die Groote Kerk.

(126)

XII (50), 19 Des. 1895. bl. 802.

Ds. Z.J. de Beer (nuwe predikant) word verwelkom in die Groote Kerk.

(127)

XXVI (27), 8 Jul. 1909. bl. 316.

Daar is 'n skaarste aan predikante in die Groote Kerk gemeente. Die wat nie siek is nie, is oorsee.